

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2016/17:812

av **Hans Linde m.fl. (V)**

Internationella hbtq-frågor

1 Innehåll

1	Innehåll	1
2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Inledning	3
4	Hbtq-frågor i FN	4
5	Hbtq-frågor i EU	6
6	Hbtq-frågorna inom det nordiska samarbetet och i Europarådet	7
7	Sidas verksamhet och svenskt utvecklingsarbete	8

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör agera för att den oberoende experten för hbtq-frågor i FN:s råd för de mänskliga rättigheterna ska få goda organisatoriska och finansiella förutsättningar att genomföra sitt uppdrag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör använda sin plats i högnivågruppen för implementering av Agenda 2030 till att uppmana FN:s medlemsstater att inkludera arbete med hbtq-frågor i sitt arbete och sina rapporter om Agenda 2030, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör inkludera hbtq-frågorna i sitt genomförande av Agenda 2030 och i sina framstegsrapporter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör använda sin plats i FN:s säkerhetsråd till att uppmärksamma situationen för hbtq-personer i konflikt- och postkonfliktländer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att lyfta hbtq-frågorna i alla relevanta forum inom FN-systemet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska regeringen bör se över möjligheterna för ytterligare åtgärder mot de medlemsländer som inte efterlever de mänskliga rättigheterna och verka för att man inom EU sätter hårdare press på de medlemsländer som diskriminerar sina medborgare p.g.a. sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att samkönade äktenskap ingångna i ett medlemsland ska vara giltiga i hela unionen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta för att transpersoner i alla EU:s medlemsstater ska ha möjlighet att ändra juridiskt kön utifrån sin självidentifikation och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör agera för att antidiskrimineringsinitiativet omfattar såväl diskriminering p.g.a. sexuell läggning som könsidentitet och könsuttryck och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på för att EU:s utvecklingspolitik ska bidra till att stärka hbtq-personers rättigheter i världen och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Köpenhamnskriterierna behöver skärpas avseende hbtq-personers rättigheter på så sätt att det av dessa uttryckligen framgår att ett medlemsland som diskriminerar hbtq-personers rättigheter inte kan bli medlem i EU, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom samarbetet i Europarådet aktivt bör arbeta för att alla medlemsstater ska avskaffa all slags diskriminering på grund av sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta för att finansiellt och organisatoriskt stärka Europarådets enhet Sexual Orientation and Gender Identity Unit och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom ramen för det nordiska samarbetet ska verka för en konvention för partnerskap och samkönade äktenskap och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom ramen för det nordiska samarbetet bör verka för att förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap ska gälla för partnerskap såväl som för samkönade äktenskap och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom det nordiska samarbetet ska verka för att man i samarbetet med de baltiska staterna ska lyfta fram frågor avseende sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för den feministiska utrikespolitiken bör uppmärksamma situationen för homo- och bisexuella flickor, kvinnor och icke-binära personer oavsett eventuell transerfarenhet och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till hur stödet till hbtq-organisationer i syd kan förstärkas och göras mer flexibelt och tillkännager detta för regeringen.

3 Inledning

För Vänsterpartiet är rätten att uttrycka sin sexualitet och sin könsidentitet på sina egna villkor grundläggande mänskliga rättigheter oavsett var i världen man bor. Ingen stat kan med hänvisning till historia, kultur, religion osv. hävda att dessa rättigheter inte omfattar alla dess medborgare.

Framsteg görs i flera olika delar av världen, många gånger tack vare modiga hbtq-personer som organiserar sig och kräver sina rättigheter. 2015 avkriminaliserade Moçambique samkönade relationer och Belize gjorde detsamma i augusti 2016. Under det senaste året har bl.a. Colombia och Irland infört samkönade äktenskap. Argentina införde 2012 som första land i världen en lagstiftning som gav medborgarna rätt att själva bestämma och definiera sin könsidentitet. Därefter har bl.a. Malta, Bolivia och Irland följt efter. Sydafrika införde 2006, som första land i världen, möjligheten till ett tredje juridiskt kön. Det innebär att den som inte identifierar sig som man eller kvinna, som både och, eller som känner att könsidentitet varierar över tid nu har en egen juridisk könskategori. Därefter har bl.a. Nepal följt efter med liknande lagstiftning.

Men fortfarande ser vi i stora delar av världen hur hbtq-personer förföljs, diskrimineras och mördas p.g.a. sin sexuella läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Samtidigt som hbtq-rörelsen i USA 2015 firade att man infört samkönade äktenskap rapporterades fler mord på transpersoner i landet än någonsin tidigare, och i juni 2016 mördades 49 hbtq-personer vid en attack mot nattklubben Pulse i Orlando. I flera väpnade konflikter är hbtq-personer en särskilt utsatt grupp. Daish har t.ex. under de senaste åren systematiskt förföljt och mördat hbtq-personer i Irak och Syrien. Ryssland

har tydligt använt homo- och transfobi i sin propaganda mot väst under konflikten i Ukraina. Hbtq-personer utsätts systematiskt för våld i hederns namn.

Förtrycket tar sig många olika uttryck. Många länder har fortfarande en lagstiftning som diskriminerar hbtq-personer. Fortfarande är homosexualitet kriminaliserat i drygt 70 stater. I 49 länder har hbtq-personer arresterats p.g.a. sin sexuella läggning eller sin könsidentitet bara under de tre senaste åren enligt International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA). I 14 länder riskerar hbtq-personer att dömas till döden, bl.a. i Iran, Saudiarabien och i ett par delstater i Nigeria.

Öppen diskriminering av hbtq-personer förekommer även på vår egen kontinent. I Litauen har tydliga inskränkningar i yttrandefriheten införts genom att den som ”främjar homosexuella relationer på offentliga platser” ska kunna dömas till fängelse. I Turkiet förbjöd myndigheterna 2016 Istanbul Pride och attackerade hbtq-aktivister. I både Rumänien och Georgien pågår processer där man vill skriva in i konstitutionen att äktenskap är förbehållet olikkönade par.

Trots att det är en grundläggande mänsklig rättighet att få uttrycka sin sexualitet och sin könsidentitet på sina egna villkor är det alltför få länder som har modet och viljan att stå upp för dessa rättigheter. Vänsterpartiet anser att Sverige har ett ansvar för att kämpa för hbtq-personers rättigheter i världen. Vi vill att de modiga hbtq-aktivisterna runt om i världen ska känna att de har en allierad i Sveriges regering. I denna motion har vi därför lagt en rad förslag på hur vårt land kan bli en än tydligare röst för hbtq-personers rättigheter i världen.

4 Hbtq-frågor i FN

FN är en central arena för arbetet för att stärka respekten för hbtq-personers mänskliga rättigheter. Under de senaste åren har vi också kunnat se flera exempel på att hbtq-frågor lyfts på FN:s dagordning. Här kan Sverige tillsammans med likasinnade länder spela en viktig roll. Ett hinder i arbetet är att det i dag saknas en FN-konvention som uttryckligen förbjuder all diskriminering p.g.a. sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Vänsterpartiet anser att det på samma sätt som det finns internationella konventioner om flyktingars rättsliga ställning och om att avskaffa all diskriminering och förtryck av kvinnor, ska finnas en internationell konvention för att undanröja all diskriminering p.g.a. sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Det måste vara ett långsiktigt mål för Sverige att skapa förutsättningar för att FN ska kunna anta en sådan konvention.

De senaste åren har vi dessutom sett en tydlig förskjutning inom FN när det kommer till hbtq-frågorna. I synnerhet de latinamerikanska länderna har valt att gemensamt tydligt driva på för att lyfta hbtq-personers mänskliga rättigheter. Tillsammans med EU-länderna, en rad stater i Asien och bl.a. Sydafrika har det varit möjligt att nå framgångar. Den 30 juni röstade FN:s råd för mänskliga rättigheter (UNHRC) för en historisk resolution om skydd mot våld och diskriminering p.g.a. sexuell läggning och könsidentitet. Resolutionen kommer att leda till att FN inrättar en oberoende expert inom området. Detta är ett viktigt steg framåt för att synliggöra diskriminering av hbtq-personer runt om i världen. Sverige bör nu agera för att den oberoende experten för hbtq-frågor i FN:s råd för de mänskliga rättigheterna ska få goda organisatoriska och

finansiella förutsättningar att genomföra sitt uppdrag. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

De nya globala utvecklingsmålen Agenda 2030 nämner inte hbtq-personers rättigheter uttryckligen, men flera av delmålen öppnar för insatser när det gäller hbtq-frågorna. Det finns en tydlig koppling mellan flera av målen och hbtq-frågor. Det kommer t.ex. inte att vara möjligt att utrota fattigdom i världen så länge man inte bekämpar diskriminering av hbtq-personer på arbetsmarknaden. Sverige ingår i högnivågruppen för implementering av Agenda 2030. Det ger Sverige en möjlighet att synliggöra behoven av att lyfta hbtq-frågorna inom ramen för arbetet med Agenda 2030. Sverige bör använda sin plats i högnivågruppen för implementering av Agenda 2030 till att uppmana FN:s medlemsstater att inkludera arbete med hbtq-frågor i sitt arbete och sina rapporter om Agenda 2030. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Sverige bör föregå med gott exempel och själva lyfta hbtq-frågorna inom ramen för det nationella svenska arbetet med att genomföra Agenda 2030. Sverige bör inkludera hbtq-frågorna i sitt genomförande av Agenda 2030 och i sina framstegsrapporter. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Att Sverige den 1 januari 2017 tar plats i FN:s säkerhetsråd innebär en unik möjlighet för Sverige att lyfta upp hbtq-personers mänskliga rättigheter inom FN-systemet. I många av de väpnade konflikter som står på säkerhetsrådets dagordning är hbtq-personer särskilt utsatta för våld och övergrepp. Det finns också goda exempel på hur andra länder använt sin plats i säkerhetsrådet till att lyfta upp situationen för hbtq-personer. År 1992 introducerade Venezuelas FN-ambassadör Diego Arria s.k. ”Arria formula meetings”, informella möten där en medlem av säkerhetsrådet kan lyfta upp specifika frågor. År 2015 tog USA och Chile initiativ till ett sådant möte för att uppmärksamma situationen för hbtq-personer i Syrien och Irak. Sverige bör använda sin plats i FN:s säkerhetsråd till att uppmärksamma situationen för hbtq-personer i konflikt- och postkonfliktländer. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Det finns fortfarande ett mycket starkt motstånd mot att lyfta upp hbtq-frågorna inom ramen för FN:s arbete. Till exempel har det hitintills varit mycket svårt att lyfta upp hbtq-frågorna inom ramen för FN:s kvinnokommission, trots att homo- och bisexuella kvinnor samt transpersoner tillhör några av de mest utsatta grupperna bland världens kvinnor. Det har också funnits ett starkt motstånd mot att låta företrädare för hbtq-organisationer närvara och yttra sig inom FN. I samband med FN:s högnivåmöte om hiv/aids i New York 8–10 juni 2016 utestängdes ett tjugotal organisationer, framför allt från hbtq-rörelsen, från deltagande, trots att gruppen män som har sex med män fortfarande är en av de främsta riskgrupperna när det kommer till hiv. Att Sverige valde att bjuda med bl.a. RFSL i sin egen delegation var därför en viktig markering. Det är viktigt att Sverige lyfter upp hbtq-frågorna inom FN-systemet, och det kan ske t.ex. genom att man arrangerar sidoevenemang vid högnivåmöten eller att man bjuder med hbtq-organisationer i sina officiella delegationer. Sverige bör verka för att lyfta upp hbtq-frågorna i alla relevanta fora inom FN-systemet. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

5 Hbtq-frågor i EU

I flera av EU:s medlemsländer är fortfarande diskrimineringen av hbtq-personer utbredd. I Litauen infördes förbud mot ”främjande av homosexualitet” 2009. I Slovenien avskaffades möjligheten för samkönade par att ingå äktenskap efter en folkomröstning i december 2015. I majoriteten av EU:s länder möter fortfarande transpersoner både praktiska och juridiska hinder när de vill ändra juridiskt kön och genomgå könskorrigering. I flera EU-länder, inklusive Sverige, har möjligheterna för hbtq-flyktingar att få asyl begränsats.

Under de senaste åren har det blivit tydligt att ett EU-medlemskap inte är en garant för att hbtq-personer ska undgå diskriminering. Det är viktigt att markera att diskriminering p.g.a. sexualitet och könsidentitet inte är förenlig med ett medlemskap i EU, och om enskilda medlemsstater väljer att inskränka sina medborgares mänskliga rättigheter måste det få konsekvenser, t.ex. genom minskat jordbruks- och regionalstöd eller förlorad rösträtt i ministerrådet. Den svenska regeringen bör se över möjligheterna för ytterligare åtgärder mot de medlemsländer som inte efterlever de mänskliga rättigheterna och verka för att man inom EU sätter hårdare press på de medlemsländer som diskriminerar sina medborgare p.g.a. sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Det finns på flera områden konkreta initiativ som skulle kunna tas för att motverka diskrimineringen av hbtq-personer i EU. Till exempel borde ett samkönat äktenskap eller partnerskap ingånget i ett medlemsland vara giltigt i hela EU. Det är orimligt att ett par som ingått äktenskap i Sverige skulle bli rättslösa ifall de valde att flytta till något av de länder som i dag inte erkänner samkönade äktenskap. Sverige ska verka för att samkönade äktenskap ingångna i ett medlemsland ska vara giltiga i hela unionen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Rättigheterna för transpersoner skiljer sig tydligt åt mellan EU:s medlemsstater. De senaste åren har Malta, Irland och Danmark infört nya och moderna lagar som ger transpersoner rätten att själva avgöra sitt juridiska kön utifrån varje individs självidentifikation. Enligt Transgender Europe saknas tydliga möjligheter för transpersoner att ändra juridiskt kön i Ungern och Cypern. I länder som Frankrike, Finland och Tjeckien tvångssteriliseras fortfarande transpersoner. Sverige bör arbeta för att transpersoner i alla EU:s medlemsstater ska ha möjlighet att ändra juridiskt kön utifrån sin självidentifikation. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

I EU har sedan 2008 diskuterats ett antidiskrimineringsinitiativ som även skulle omfatta sexuell läggning. Direktivet ska motverka diskriminering inom t.ex. hälso- och sjukvård, sociala förmåner, utbildning samt tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster, inklusive bostäder. Sverige bör agera för att antidiskrimineringsinitiativet omfattar såväl diskriminering p.g.a. sexuell läggning som könsidentitet och könsuttryck. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

EU är i dag världens största biståndsgivare. Men inom unionens utvecklingssamarbete har frågor rörande hbtq-personers situation fått minimal uppmärksamhet, bl.a. p.g.a. att en rad konservativa medlemsstater aktivt motsatt sig att EU arbetar med frågor rörande sexuella rättigheter eller könsidentitet inom sitt utvecklingssamarbete. Sverige bör driva på för att EU:s utvecklingspolitik ska bidra till att stärka hbtq-personers rättigheter i världen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

I dag har flera länder som har en historia av omfattande diskriminering och förföljelse av hbtq-personer ansökt om medlemskap i EU. Erfarenheterna från länder som Rumänien, Slovakien och Lettland visar att det inte räcker att ansökarländerna formellt uppfyller de lagmässiga kraven, ansökarländer behöver även uppvisa ett engagemang för att arbeta mot diskriminering p.g.a. sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Alla kandidatländer som nu förhandlar om ett medlemskap i EU brottas med stora utmaningar när det gäller respekten för hbtq-personers rättigheter. Det gäller inte minst Turkiet där pride stoppats vid flera tillfällen, transpersoner mördas och president Erdoğan vid upprepade tillfällen har gjort homofoba uttalanden. I Serbien har prideparader attackerats eller helt stoppats, och var fjärde hbtq-person i landet uppger att hen utsatts för våld p.g.a. sin sexualitet, könsidentitet eller könsuttryck. Köpenhamnskriterierna behöver därför skärpas avseende hbtq-personers rättigheter på så sätt att det av dessa uttryckligen framgår att ett medlemsland som diskriminerar hbtq-personers rättigheter inte kan bli medlem i EU. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

6 Hbtq-frågorna inom det nordiska samarbetet och i Europarådet

Sverige bör enligt vår uppfattning verka för att ett ökat nordiskt och europeiskt samarbete även ska omfatta hbtq-frågorna. Det är i detta sammanhang viktigt att poängtera att samarbetet på såväl nordisk som europeisk nivå, liksom arbetet på nationell nivå, måste utformas tillsammans med representanter från hbtq-organisationerna i de berörda länderna.

Europarådet har de senaste åren blivit en allt viktigare arena för att lyfta upp frågorna rörande hbtq-personers rättigheter. Europadomstolen för mänskliga rättigheter har vid flera tillfällen prövat fall rörande hbtq-personers mänskliga rättigheter och riktat tydliga uppmaningar till berörda medlemsstater. Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter och Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI) har vid flera tillfällen de senaste åren uppmärksammat kränkningar av hbtq-personers mänskliga rättigheter bland Europarådets medlemsstater. Motståndet är samtidigt starkt, inte minst från Ryssland. Regeringen bör därför inom samarbetet i Europarådet aktivt arbeta för att alla medlemsstater ska avskaffa all slags diskriminering p.g.a. sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Inom Europarådet finns i dag en särskild enhet som arbetar med hbtq-frågor, Sexual Orientation and Gender Identity Unit. Detta är ett viktigt organ för att uppmärksamma hbtq-frågorna i Europa, bl.a. bevakar man utvecklingen i medlemsstaterna och ger ut rapporter. För att säkerställa att enheten kan arbeta långsiktigt med hbtq-frågorna bör Sverige arbeta för att finansiellt och organisatoriskt stärka enheten Sexual Orientation and Gender Identity Unit. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Arbetet med hbtq-frågorna i Norden har varit framgångsrikt under de senaste åren. I dag har t.ex. samtliga medlemsländer infört samkönade äktenskap, även om lagstiftningen inte trätt i kraft än i Finland och på Färöarna. En gemensam konvention för partnerskap och samkönade äktenskap inom det nordiska samarbetet skulle garantera

att partnerskap eller äktenskap ingånget i ett land också ska ha rättsliga verkningar i ett annat nordiskt land. Regeringen ska inom ramen för det nordiska samarbetet verka för en konvention för partnerskap och samkönade äktenskap. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Nordiska rådets förordning (1931:429) om vissa internationella förhållanden rörande äktenskap, adoption och förmyndarskap gäller inte för samkönade äktenskap eller partnerskap. Förordningen bygger på en familjerättslig konvention mellan de nordiska länderna från 1931 som förutsätter ömsesidighet. Numera har alla nordiska länder infört lagstiftning om samkönade äktenskap, varför det inte längre finns några hållbara skäl att undanta förordningen från den allmänna regeln om att alla lagar om äktenskap och makar ska tillämpas på motsvarande sätt på samkönade äktenskap. En överenskommelse i frågan bör träffas med de andra konventionsstaterna. Regeringen bör inom ramen för det nordiska samarbetet verka för att förordningen (1931:429) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmyndarskap ska gälla för partnerskap såväl som för samkönade äktenskap. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

De nordiska länderna har i dag ett utbrett samarbete med de baltiska staterna. Bland annat arrangerar man gemensamma konferenser om människohandel och miljöfrågor. Det skulle vara positivt om detta utbyte mellan de nordiska och de baltiska staterna även omfattade frågor om sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Situationen för hbtq-personer har förbättrats de senaste åren i Baltikum, inte minst i Estland. Men det finns fortfarande stora utmaningar, trakasserier är vanliga och diskriminering är utbredd. Regeringen ska inom det nordiska samarbetet verka för att man i samarbetet med de baltiska staterna ska lyfta fram frågor avseende sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

7 Sidans verksamhet och svenskt utvecklingssamarbete

Sverige bedriver utvecklingssamarbete med en lång rad länder, bilateralt eller genom svenska frivilligorganisationer. Det ger vårt land en möjlighet att stödja organisationer i syd som arbetar för hbtq-personers rättigheter och främja respekten för hbtq-personers mänskliga rättigheter.

Det finns goda exempel på hur Sverige gjort skillnad. Under 2000-talet har vi kunnat se att hbtq-personers mänskliga rättigheter har förts in som explicita mål i allt fler strategier nationellt, regionalt och globalt för svenskt utvecklingssamarbete. Enskilda ambassader har kunnat ge lokala hbtq-aktivister ett aktivt stöd. Genom Sveriges stöd till den RFSL-ledda utbildningen Rainbow Leaders har ett stort antal av hbtq-rörelsens egna ledare fått ledarskapsutbildning och ökad kunskap om rättighetsbaserat arbete.

När regeringen slog fast att man skulle föra en feministisk utrikespolitik var vi många som förutsatte att denna prioritering skulle innebära ett ökat fokus på hbtq-frågorna. Förtryck p.g.a. kön, sexualitet, könsidentitet och könsuttryck hänger ofta samman och samverkar. Bland världens kvinnor är ofta homo- och bisexuella kvinnor samt transpersoner bland de mest utsatta för diskriminering och våld. I handlingsplanen för feministisk utrikespolitik 2015–2018 lyfts hbtq-frågorna upp på flera områden, men vi ser samtidigt tydliga brister. Vänsterpartiet vill att Sverige inom ramen för den

feministiska utrikespolitiken tydligt bejaktar att det finns fler än två köns kategorier och att människor ska ha en grundläggande rätt till självidentifiering inte enbart som tillhörande manligt eller kvinnligt kön utan även som icke-binära personer. Det kan t.ex. handla om intersexuella (bara i Sverige föds 1 500–2 000 barn varje år med ”oklar” könstillhörighet) eller personer som inte känner sig hemma i de två kön som vi i dagens samhälle förväntas tillhöra. Det är också viktigt att bejaka att transpersoner i många samhällen utgör en av de mest utsatta grupperna och att deras kön och könsuttryck inte alltid respekteras i det samhälle de lever. Inom ramen för den feministiska utrikespolitiken bör Sverige därför uppmärksamma situationen för homo- och bisexuella flickor, kvinnor och icke-binära personer oavsett eventuell transexfarenhet. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Ska Sverige kunna bedriva ett systematiskt arbete för hbtq-personers rättigheter krävs kompetens att arbeta med frågorna på Sida och inom utrikesförvaltningen. Det är därför välkommet att regeringen i handlingsplanen för den feministiska utrikespolitiken slog fast att ”vidare kommer en särskild satsning att göras på att höja utrikesförvaltningens kompetens i hbtq-frågor”. Nu är det centralt att denna särskilda satsning också genomförs.

En förutsättning för att hbtq-personers rättigheter ska respekteras i syd är att det finns organisationer som har modet och viljan att lyfta upp dessa frågor. Stödet till organisationer i syd som arbetar med hbtq-frågor är i dag inte omfattande mätt i kronor, men för de enskilda organisationer som får stöd har det en avgörande betydelse. Dock har det många gånger funnits hinder för att stödja hbtq-organisationer. I länder där samkönade relationer är förbjudna finns det stora svårigheter för en hbtq-organisation att ens registrera sig och många små hbtq-organisationer i syd har haft svårt att leva upp till de allt högre krav på revision och uppföljning som Sverige ställer. Ska Sverige kunna stödja hbtq-organisationer även i länder där situationen för hbtq-personer är som svårast krävs en ökad flexibilitet. Norge har i sitt utvecklingssamarbete visat hur det är möjligt, och den norska motsvarigheten till RFSL har fått relativt stor frihet att fördela pengar till hbtq-organisationer i syd. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till hur stödet till hbtq-organisationer i syd kan förstärkas och göras mer flexibelt. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Hans Linde (V)

Stig Henriksson (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Håkan Svenneling (V)

Jens Holm (V)

Birger Lahti (V)

Emma Wallrup (V)